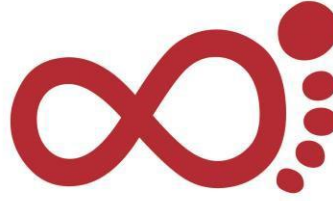

TRAVEL
GLOBAL SUSTAINABLE

GSTC Criteria & Indicators
Destinations

TRAVEL
FOREVER
GLOBAL SUSTAINABLE TOURISM COUNCIL

Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi Kriterleri

VERSİYON 1, 1 KASIM 2013

VE

Önerilen Performans Göstergeleri

VERSİYON 1, 1 ARALIK 2013

DESTİNASYONLAR İÇİN

ÖNSÖZ

Sürdürülebilir turizm yükselmektedir: tüketici talebi artmakta, seyahat endüstrisi tedarikçileri yeni yeşil programlar geliştirmekte ve uluslararası kuruluşların yanı sıra hükümetler de turizmde sürdürülebilir uygulamaları teşvik edecek yeni politikalar oluşturmaktadır. Ancak, gerçekten “sürdürülebilir turizm” ne anlama geliyor? Tüketici güvenini oluşturmak, iş refahını artırmak, toplum yararını teşvik etmek ve yanlış iddialarla mücadele etmek için nasıl ölçülebilir ve güvenilir bir şekilde gösterilebilir?

Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi (GSTC) Kriterleri, sürdürülebilir bir destinasyonun ne anlam ifade ettiğini ortak bir dilde anlama çabasıdır. GSTC Kriterleri, herhangi bir turizm yönetimi organizasyonunun kendi uygulamaları esnasında amaç edinmesi gereken asgari taahhütlerdir. Destinasyonlar, sürdürülebilir turizm tanımını karşılamak için dört temel hedefi içeren disiplinler arası, bütünsel ve bütünleştirici bir yaklaşımı benimsemelidir: (i) Sürdürülebilir destinasyon yönetimi gösterir, (ii) Ev sahibi topluluk için sosyal ve ekonomik faydaları en üst düzeye çıkarır ve olumsuz etkileri en aza indirir, (iii) topluluklara, ziyaretçilere ve kültürel mirasa yönelik faydaları en üst düzeye çıkarır ve etkileri en aza indirir, (iv) Çevreye olan faydasını en üst düzeye çıkarır ve olumsuz etkileri en aza indirir. GSTC Kriterleri her tipte

ve ölçekteki destinasyonların kullanımına yönelik tasarlanmıştır.

GSTC Kriterleri, Birleşmiş Milletler Milenyum Kalkınma Hedefleri'nin ortaya koyduğu küresel zorluklara karşı turizm topluluğu tarafından verilen tepkinin bir parçası olarak oluşturulmuştur. Yoksulluğun azaltılması, toplumsal cinsiyet eşitliği ve çevresel sürdürülebilirlik (iklim değişikliği dahil) sorunları GSTC Kriterleri'nde ele alınan temel ortak ilgi alanı konulardır.

GSTC Kriterleri ve Göstergeleri, halihazırda kabul edilmiş kriterlere ve aşağıdakiler dahil yaklaşımlara dayanarak geliştirilmiştir.

GSTC Kriterleri ve göstergeleri; Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) seviye göstergeleri, Oteller ve Tur Operatörleri için GSTC Kriterleri ve yaygın olarak kabul edilen ilkeler ve kılavuzlar, belgelendirme kriterleri ve göstergeleri gibi önceden kabul edilmiş olan kriterler ve yaklaşımlar temelinde geliştirilmiştir. Bunlar, dünyanın dört bir yanından gelen farklı kültürel ve jeopolitik bağlamlardan sürdürülebilir turizm belgelendirme standartlarını, göstergelerini, kriterleri ve en iyi uygulamaları yansıtır. Potansiyel göstergeler, uygunluk ve pratiklik kadar geniş bir yelpazede farklı destinasyon tiplerine uygulanabilirlikleri açısından da taramadan geçirilmiştir.

GSTC Kriterleri Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi tarafından idare edilmektedir. Turizm kuruluşlarına yönelik bu kriterlerin beklenen kullanımlarından bazıları şunlardır:

- Daha sürdürülebilir olmak isteyen destinasyonlara yönelik temel bir rehber sunma
- Tüketicilerin uygun sürdürülebilir destinasyonu tanımasına yardımcı olma
- Yayın organlarının destinasyonları tanıması ve kişisel sürdürülebilirlik çabaları hakkında halkı bilgilendirmesi için ortak bir payda olarak hizmet etme
- Sertifikasyon ve diğer gönüllü destinasyon seviyesi programlarının genel kabul görmüş standartları karşılanmasını sağlamaya yardımcı olma
- Sürdürülebilir turizm ihtiyaçlarını geliştirmek için hükümet, sivil toplum ve özel sektör programlarını bir başlangıç noktası olarak arz etme
- Konaklama hizmeti okulları ya da üniversiteler gibi eğitim öğretim kurumlarına yönelik temel bir rehber sunma

Kriterler ne yapılması gerektiğini gösterir, nasıl yapılması gerektiğini veya amaca ulaşıp ulaşılmadığını değil. Bu rol, Destinasyon seviyesi GSTC Kriterleri için vazgeçilmez

tamamlayıcılar olan performans göstergeleri, eğitim materyalleri, kamu ve sivil toplum örgütleri ile özel sektör sağlayıcılarına yönelik uygulama araçlarıyla yerine getirilmektedir. GSTC Kriterleri, turizmin her türünde sürdürülebilirliği standart hale getirmek için bir sürecin başlangıcı olarak tasarlanmıştır.

Kriterlerin Uygulanması

Belli bir durum için kriterin uygulanmadığı ve gerekçelendirilmediği sürece, tüm ölçütlerin en geniş kapsamda pratik olarak uygulanması tavsiye edilir. Bir kriterin belirli bir turizm destinasyonuna veya destinasyon yönetim organizasyonuna uygulanmadığı durumlar olabilir. Bu durum yerel düzenleyici, çevresel, sosyal, ekonomik ya da kültürel koşullardan kaynaklanabilir. Daha küçük destinasyonlar ya da topluluklar söz konusu olduğunda, sınırlı kaynakların tüm kriterlerin kapsamlı bir şekilde uygulanmasını önleyebileceği kabul edilmektedir.

Destinasyonların birçok farklı kurum, kuruluş ve birey tarafından oluşturulmuş olması nedeniyle, bu kriterlerin uygulanması, faaliyetlerin kümülatif etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almalıdır. Destinasyon ölçeğinde yapılan ölçümler genellikle bireysel ölçekteki kümülatif etkilerin net sonucunu yakalayacaktır. Etkilerin izlenmesi kendi başına bir amaç değilken, destinasyonun sürdürülebilirliğini geliştirmek için bir araç olarak düşünülmelidir. Bu kriterler hakkında daha ileri düzey rehberlik Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi tarafından yayımlanacak olan yardımcı göstergeler ve sözlüğünden edinilebilir.

Performans Göstergeleri

Burada sunulan performans göstergeleri, Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi Kriterleri (GSTC-D)'ne uygunluğu ölçmede rehberlik sağlaması amacıyla oluşturulmuştur. Bunlar kesin set ya da herşey dahil olarak değil, GSTC-D kullanıcılarının kendi gösterge setlerini geliştirirken güvenilir bir örnek teşkil etmesi amacıyla tasarlanmıştır.

Yeni bilgiler oluştuğça, bu gösterge seti düzenli aralıklarla güncellenecektir. Eğer yeni göstergeler ya da farklı iyileştirmeler önermek isterseniz, lütfen önerilerinizi şu adrese gönderiniz destinations@gstcouncil.org.

Birleşik Göstergeler ve Kriterler

Bu doküman, birleşik Kriterler ve Performans Göstergeleridir, resmi belgeler için www.gstcouncil.org adresini ziyaret ediniz.

KRİTERLER	GÖSTERGELER
KISIM-A Etkili Sürdürülebilir Yönetimin Gösterilmesi	
A1. Sürdürülebilir Destinasyon Stratejisi Destinasyon; çevresel, ekonomik, sosyal, kültürel, kalite, sağlık, güvenlik ve estetik konularını dikkate alan, halkın katılımı ile gerçekleştirilen, çok yıllık bir destinasyon stratejisi oluşturmuş olup uygulamaktadır.	İN-A1.a . Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir turizm ve çevresel, ekonomik, sosyal, kültürel, kalite, sağlık ve güvenlik konularını içeren çok yıllık destinasyon stratejisi. İN-A1.b. Güncel ve halka açık çok yıllık destinasyon planı ya da stratejisi. İN-A1.c. Halkın katılımı ile gerçekleştirilen çok yıllık destinasyon planı ya da stratejisi. İN-A1.d. Çok yıllık destinasyon planına politik taahhüt/bağlılık ve uygulama kanıtı.

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>A2. Destinasyon Yönetim Kuruluşu Destinasyonun, sürdürülebilir turizme yönelik koordineli bir yaklaşımdan sorumlu, kamu ve özel sektörü de içine katan, etkin bir organizasyon, departman, grup ya da komitesi vardır. Bu grup destinasyonun ölçeğine ve büyüklüğüne uygun olup, çevresel, ekonomik, sosyal ve kültürel sorunların yönetimi için uygulama kabiliyetini, gözetimi ve sorumlulukları tanımlamıştır. Bu grubun etkinlikleri uygun bir şekilde finanse edilir.</p>	<p>İN-A2.a. Sürdürülebilir turizm yönetimine yönelik koordineli bir yaklaşımdan sorumlu bir Organizasyon.</p> <p>İN-A2.b. Kamu ve özel sektör turizm koordinasyonu ve Organizasyonu içinde yer alır.</p> <p>İN-A2.c. Turizm Organizasyonu destinasyonun büyüklüğüne ve ölçeğine uygundur.</p> <p>İN-A2.d. Turizm organizasyonu içindeki bireyler, sürdürülebilir turizme yönelik sorumluluklar tayin etmiştir.</p> <p>İN-A2.e. Turizm organizasyonu uygun bir şekilde finanse edilir.</p>
<p>A3. İzleme Destinasyon, çevresel, ekonomik, sosyal, kültürel, turizm ve insan hakları konularını izlemek, kamuya bildirmek ve bunlara cevap vermek için bir sisteme sahiptir. İzleme sistemi periyodik olarak gözden geçirilir ve değerlendirilir.</p>	<p>İN-A3.a. Çevresel, ekonomik, sosyal, kültürel, turizm ve insan hakları konularının aktif bir şekilde izlenmesi ve kamuya raporlanması.</p> <p>İN-A3.b. İzleme sistemi periyodik olarak gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi.</p> <p>İN-A3.c. Turizm etki azaltma prosedürlerinin finansmanı ve etkinliği.</p>
<p>A4. Turizm mevsimsellik yönetimi Destinasyon, turizmin mevsimsel değişkenliğini azaltmak için uygun olduğunda, yerel ekonominin, toplumun, kültürlerin ve çevrenin ihtiyaçlarını dengelemeye yönelik yıl-boyu turizm fırsatlarını belirlemek amacıyla kaynaklarını tahsis eder.</p>	<p>İN-A4.a. Sezon dışı etkinlikleri pazarlama ve yolboyu ziyaretçi çekmeye yönelik özel bir strateji.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>A5. İklim değişikliğine uyumu Destinasyon, iklim değişikliği ile ilgili risk ve fırsatları belirlemeye yönelik bir sisteme sahiptir. Bu sistem, imkanların geliştirilmesi, tasarımı, kurulumu ve yönetimi için iklim değişikliğine uyum stratejilerini teşvik etmektedir. Sistem, destinasyonun sürdürülebilirliği ve dayanıklılığına ve hem yerel halk hem de turistler için iklim konusunda eğitime katkıda bulunuyor.</p>	<p>İN-A5.a. İklim değişikliğine uyum ve risk değerlendirmesi için mevcut sistem.</p> <p>İN-A5.b. İklim değişikliğini hafifletecek yasalar ve politikalar ek olarak iklim değişikliğini hafifletmeyi teşvik edecek teknolojiler.</p> <p>İN-A5. c. İklim değişikliği konusunda halk, turizm işletmeleri ve ziyaretçiler arasında farkındalık yaratma ve eğitim programı.</p>
<p>A6. Turizm varlıkları ve cazibelerin envanteri Destinasyon, kültürel ve doğal alanlarını içeren cazibe yerleri ve turizm varlıklarının değerlendirmesine ve halka açık envanterine sahiptir.</p>	<p>İN-A6.a. Kültürel ve doğal alanlar dahil olmak üzere turizm varlıkları ve cazibe yerlerinin mevcut envanteri ve sınıflandırması.</p>
<p>A7. Planlama Yönetmeliği Destinasyonun çevresel, ekonomik ve sosyal etki değerlendirme, entegre sürdürülebilir arazi kullanımı, tasarım, inşaat ve yıkım gerektiren planlama kılavuzu, düzenlemeleri ve/veya politikaları vardır.</p>	<p>İN-A7.a. Doğal ve kültürel kaynakları koruyan planlama veya imar kuralları, düzenlemeler ve/veya politikalar.</p> <p>İN-A8.b. Sürdürülebilir arazi kullanımı, tasarım, inşaat ve yıkımı ele alan kılavuzlar, yönetmelikler ve/veya politikalar.</p> <p>İN-A7.c. Planlama kılavuzları, yönetmelikler ve/veya politikalar halktan yerel girdiler ve kapsamlı bir gözden geçirme süreci ile oluşturulmuştur.</p> <p>İN-A7.d. Planlama kılavuzları, yönetmelikler ve/veya politikalar kamuya bildiriliri ve yürürlüğe konulur.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>A8. Herkes için erişim Uygun olduğu durumda, doğal ve kültürel öneme sahip olanları da kapsayan tüm alanlar ve tesisler, özel erişim gereksinimi olan engelli bireyler dahil herkes için erişilebilirdir. Böyle alanlara ve tesislere doğrudan erişilemediği durumlarda engelli erişimine imkan sağlamak üzere hem alanların bütünlüğünü hem de özel erişim gereksinimi olan kişiler için makul konaklama olanağını dikkate alan tasarım çözümleri geliştirilir ve uygulanır.</p>	<p>İN-A8.a. Engelli bireyler ve özel erişim gereksinimleri olan diğer kişiler için doğal ve kültürel önemi olanlar dahil olmak üzere turistik alanlara ve tesislere erişimi destekleyen politikalar.</p> <p>İN-A8.b. Erişilebilirlik çözümleri, engelli bireyler için uygun bir yerleşme imkanı sağlarken alanın bütünlüğünü göz önünde bulundurarak tasarlanmıştır.</p>
<p>A9. Mülkiyet edinme Toplumsal ve yöresel hakları gözetilen özel mülk edinme hakkında yasalar ve düzenlemeler, halkın katılımıyla yürürlüğe girmiş olup, önceden alınmış rıza ve/veya makul tazminat olmaksızın yeniden yerleşim izni vermez.</p>	<p>İN-A9.a. Uygulama hükümleri dahil olmak üzere politika veya mevzuat mevcuttur.</p> <p>İN-A9.b. Yerli hakları gözetilen politika veya mevzuat halkın katılımını/bilgilendirilmesini garanti eder ve yalnızca önceden rıza alınmış ve/veya makul tazminat olduğunda yeniden yerleşime izin verir.</p>
<p>A10. Ziyaretçi memnuniyeti Destinasyon, ziyaretçi memnuniyetini izlemek ve kamuya açık bir şekilde raporlamak ve gerektiği durumda ziyaretçi memnuniyetini geliştirmek için eylemde bulunmaya yönelik bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-A10.a. Ziyaretçi memnuniyeti hakkında verilerin toplanması ve kamuya açık bir şekilde raporlanması.</p> <p>İN-A10.b. İzleme bilgisine dayalı ziyaretçi memnuniyetini geliştirmek için eylemde bulunacak sistem.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>A11. Sürdürülebilirlik standartları Destinasyon, işletmelere yönelik GSTC Kriterleri ile uyumlu sürdürülebilirlik standartlarını teşvik eden bir sisteme sahiptir. Destinasyon, sürdürülebilirlik belgeli ya da onaylı işletmelerin bir listesini halka açık hale getirmelidir.</p>	<p>İN-A11.a. Endüstri-destekli sürdürülebilir turizm belgelendirme ya da çevre yönetimi sistemi.</p> <p>İN-A11.b. GSTC tarafından onaylı çevre yönetim sistemi ya da sürdürülebilir turizm belgelendirmesi.</p> <p>İN-A11.c. Belgelendirme ve çevre yönetim sisteminde turizm işletmelerinin katılımının izlenmesi.</p> <p>İN-A11.d. Halka açık sürdürülebilirlik belgeli ya da onaylı işletme listesi.</p>
<p>A12. Emniyet ve Güvenlik Destinasyon, suç, emniyet ve sağlık tehlikelerine cevap vermek ve bunları izlemek, engellemek, kamuya açık olarak raporlamak için bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-A12.a. Turizm refahı için, yangın, gıda hijyeni ve elektrik emniyetinin devamlı olan zorunlu denetimleri.</p> <p>İN-A12.b. Plajlarda ya da turistik cazibe merkezlerindeki ilk yardım istasyonları gibi emniyet terbileri.</p> <p>İN-A12.c. Suçları önleme ve müdahale sistemi.</p> <p>İN-A12.d. Ziyaretçi girişi noktalarında net fiyatlandırma ve organize taksi sevk sistemi ile taksi lisans sistemi.</p> <p>İN-A12.e. Güvenlik ve emniyetin kamuya raporlanması</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>A13. Kriz ve acil durum yönetimi Destinasyon, destinasyona uygun olan kriz ve acil müdahale planına sahiptir. Temel elemanlar yöre sakinlerine, ziyaretçilere ve işletmelere iletilir. Plan prosedürleri belirler, personel, ziyaretçiler ve yöre sakinleri için kaynak ve eğitim sağlar ve düzenli olarak güncellenir.</p>	<p>İN-A13.a. Turizm sektörünü dikkate alan kamuya açık kriz ve acil müdahale planı.</p> <p>İN-A13.b. Kriz ve acil müdahale planını uygulamak için mali ve beşeri sermaye.</p> <p>İN-A13.c. Kriz ve acil durum müdahale planı, turizm özel sektöründen girdilerle geliştirilmiş ve kriz veya acil durum sırasında ve sonrasında iletişim prosedürlerini içermektedir.</p> <p>İN-A13.d. Kriz ve acil müdahale planı personel, ziyaretçiler ve yöre sakinleri için kaynak ve eğitim sağlar.</p> <p>İN-A13.e. Kriz ve acil müdahale planı düzenli olarak güncellenir</p>
<p>A14. Tanıtım Destinasyon ve onun ürünleri, hizmetleri ve sürdürülebilirlik iddialarına ilişkin tanıtım doğrudur. Tanıtım mesajları yerel topluluklara ve turistlere saygılı davranır.</p>	<p>İN-A14.a. Yerel toplulukları ve ziyaretçileri özgün ve saygılı bir şekilde temsil eden destinasyon tanıtım mesajları.</p> <p>İN-A14.b. Destinasyonun ürün ve hizmetlerinin doğru tanımlandığı destinasyon tanıtım mesajları.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
KISIM-B Ev sahibi topluluğun ekonomik faydasını en üst seviyeye çıkarılması ve olumsuz etkileri en aza indirilmesi	
<p>B1. Ekonomik İzleme Turizmin destinasyon ekonomisine doğrudan ve dolaylı katkısı gözlenir ve en az yılda bir defa kamuoyuna raporlanır. Mümkün olduğu ölçüde, bu, ziyaretçi harcamaları, oda başına gelir, istihdam ve yatırım verilerini içermelidir.</p>	<p>İN-B1.a. Ziyaretçi harcamaları, oda başına gelir, istihdam ve yatırım verilerinin düzenli olarak izlenmesi ve raporlanması.</p> <p>İN-B1.b. Turizmin doğrudan ve dolaylı katkısının düzenli olarak izlenmesi ve yılda en az bir defa raporlanması.</p> <p>İN-B1.c. Turizm ile ilgili, cinsiyet ve yaş gruplarına göre ayrıştırılmış istihdam verilerinin toplanması ve en az yılda kamuya açıklanması.</p>
<p>B2. Yerel kariyer fırsatları Destinasyon işletmeleri herkes için eşit istihdam, eğitim fırsatları, iş güvenliği ve adil ücret sağlar.</p>	<p>İN-B2.a. Kadınlar, gençler, engelliler, azınlıklar ve diğer korunmasız nüfuslar dahil olmak üzere herkes için istihdamda eşit fırsatları destekleyen mevzuat veya politikalar.</p> <p>İN-B2.b. Kadınlar, gençler, engelliler, azınlıklar ve diğer korunmasız nüfuslar dahil herkesin erişimine açık eğitim programları.</p> <p>İN-B2.c. Herkes için iş güvenliğini destekleyen mevzuat veya politikalar.</p> <p>İN-B2.d. Kadınlar, gençler, engelliler, azınlıklar ve diğer korunmasız nüfuslar dahil olmak üzere herkes için adil ücretleri destekleyen mevzuat veya politikalar.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>B3. Halkın katılımı Destinsayon, destinasyon planlama ve karar vermede halkın katılımını sürekli olarak teşvik eden bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-B3.a. Destinasyon yönetimi, planlaması ve karar verme konularında kamu, özel sektör ve toplumsal paydaşların katılımına yönelik bir sistem.</p> <p>İN-B3.b. Her yıl destinasyon yönetim sorunlarını tartışmak üzere kamuoyuna açık toplantı/toplantılar.</p>
<p>B4. Yerel topluluk görüşü Yerel toplulukların destinasyon yönetimi ile ilgili istekleri, endişeleri ve memnuniyetleri düzenli olarak izlenir, kaydedilir ve vaktine kamuoyuna raporlanır.</p>	<p>İN-B4.a. Yöre sakinlerinin destinasyon yönetimine ilişkin istek, endişe ve memnuniyetleri hakkındaki veriler düzenli olarak toplanır, izlenir, kaydedilir ve kamuoyuna açık olarak raporlanır.</p> <p>İN-B4.b. Verilerin toplanması, izlenmesi, kaydedilmesi ve herkese açık olarak kaydedilmesi vaktinde gerçekleşir.</p>
<p>B5. Yerel erişim Destinasyon yerel toplulukların doğal ve kültürel alanlara erişimini izler, korur ve gerektiği zaman iyileştirme ya da restorasyon yapar.</p>	<p>İN-B5.a. Yerel halkın ve yerli ziyaretçilerin doğal ve kültürel alanlara erişimini izleme, koruma ve iyileştirme ya da restore etmeye yönelik programlar.</p> <p>İN-B5.b. Turistik mekanlara ve cazibe yerlerine yönelik yerel halkın, yerli ve yabancı ziyaretçilerin karakter ve davranışlarının izlenmesi</p>
<p>B6. Turizm farkındalığı ve eğitimi Destinasyon, etkilenen toplulukların, turizmin fırsatları ve zorluklarıyla ilgili ayrıca sürdürülebilirliğin önemine yönelik anlayışlarını arttırmak için düzenli programlar sunmaktadır.</p>	<p>İN-B6.a. Turizmin rolü ve potansiyel katkısı hakkında farkındalık oluşturmaya yönelik topluluklarda, okullarda ve yüksek öğretim kurumlarında düzenlenen programlar.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>B7. İstismarın önlenmesi Destinasyon, özellikle çocuklar, gençler, kadınlar ve azınlıklar olmak üzere herhangi bir kimsenin ticari, cinsel veya diğer herhangi bir şekilde istismar ve tacizini önlemeye yönelik yasalar ve kurulu uygulamalara sahiptir.</p>	<p>İN-B7.a. Yöre sakinleri ve ziyaretçilerin ticari, cinsel veya diğer herhangi bir şekilde istismar ve tacizini önlemeye yönelik bir program ve yasalar.</p> <p>İN-B7.b. Program ve yasaların kamuoyuna duyurulması.</p>
<p>B8. Topluluk için destek Destinasyon, toplumu, ziyaretçileri ve işletmeleri sürdürülebilirlik girişimlerine katkıda bulunmaya yönelik teşvik edecek ve olanak sağlayacak bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-B8.a. Toplumun, ziyaretçilerin ve işletmelerin biyoçeşitliliği korumaya ve topluluğa yönelik girişimlere ve/veya altyapı geliştirmeye yönelik bağışta bulunması için programlar.</p>
<p>B9. Yerel işletmeleri ve adil ticareti destekleme Destinasyon, yerel ve küçük-orta-büyükteki (KOBİ) işletmeleri destekleyen ve teşvik eden ayrıca bölgenin doğa ve kültürüne dayalı yerel sürdürülebilir ürünleri ve adil ticaret prensipleri geliştiren bir sisteme sahiptir. Bunlar yiyecek ve içecekler, el sanatları, performans sanatları ve tarım ürünleri gibi ürünler olabilir.</p>	<p>İN-B9.a. Yerel ve KOBİ'lerin kapasitesini inşa etmeye ve desteklemeye yönelik programlar.</p> <p>İN-B9.b. İşletmeleri yerel ürün ve hizmetleri satın almaya teşvik eden programlar.</p> <p>İN-B9.c. Yerel doğa ve kültüre dayalı yerel sürdürülebilir ürünleri geliştirme ve tanıtmaya yönelik programlar.</p> <p>İN-B9.d. Turizm değer zincirinde yer alan yerel zanaatkarları, çiftçileri ve tedarikçileri içeren programlar</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
KISIM-C: Topluluğa, ziyaretçilere ve kültüre olan faydaların en üst düzeye çıkarılması ve etkilerin en aza indirgenmesi	
C1. Cazibenin korunması Destinasyon, inşa edilmiş miras (tarihi ve arkeolojik), kırsal ve kentsel manzaralar da dahil olmak üzere doğal ve kültürel alanları değerlendirmek, rehabilite etmek ve korumak için bir politika ve sisteme sahiptir.	İN-C1.a. İnşa edilmiş miras (tarihi ve arkeolojik) ve kırsal ve kentsel manzaralar dahil, kültürel ve doğal alanları korumaya yönelik yönetim sistemi. İN-C1.b. Turizmin cazibe yerleri ve alanlarına olan etkisini izlemek, ölçmek ve azaltmak için yönetim sistemi.
C2. Ziyaretçi yönetimi Destinasyonun, cazibe yerleri için doğal ve kültürel varlıkları geliştirmek, korumak ve gözetmek için önlemleri içeren bir ziyaretçi yönetim sistemi vardır.	İN-C2.a. Ziyaretçi yönetim planlarının ve işlemlerinin uygulanmasından sorumlu idari mekanizma
C3. Ziyaretçi davranışı Destinasyon, hassas alanlarda uygun ziyaretçi davranışı için esaslar belirlemiş ve yayınlamıştır	İN-C3.a. Hassas alanlarda ziyaretçi davranışına yönelik kültürel ve çevresel kurallar. İN-C3.b. Tur rehberleri ve tur operatörleri için uygulama esasları
C4. Kültürel mirasın korunması Destinasyon, tarihi ve arkeolojik eserlerin uygun bir şekilde satılmasını, ticaretini, sergilemesini veya hediye edilmesini yöneten yasalara sahiptir.	İN-C4.a. Su altında bulunanlar dahil olmak üzere tarihi ve arkeolojik eserleri korumaya yönelik yasalar ya da düzenlemeler ve bunların uygulama kanıtı. İN-C4.b. Somut olmayan kültürel mirasın korunmasına ve kutlanmasına yönelik program (örnek: Şarkı, müzik, tiyatro, beceri ve zanaat).

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>C5. Alan yorumlaması Doğal ve kültürel alanlarda doğru açıklayıcı yorum bilgisi sağlanır. Bu bilgi topluluk işbirliği ile geliştirilmiş, kültürel olarak uygun ve ziyaretçiler ile uygun dillerde iletişim kurmuştur.</p>	<p>İN-C5.a. Doğal ve kültürel alanlarda ve turizm danışma bürolarında ziyaretçilere yönelik ulaşılabilir açıklayıcı yorum bilgileri.</p> <p>İN-C5.b. Açıklayıcı/yorumlayıcı bilgiler kültürel olarak uygun.</p> <p>İN-C5.c. Açıklayıcı/yorumlayıcı bilgiler topluluk işbirliği ile geliştirildi.</p> <p>İN-C5.d. Açıklayıcı/yorumlayıcı bilgiler ziyaretçi profiline uygun dillerde mevcut.</p> <p>İN-C5.e. Tur rehberleri açıklayıcı/yorumlayıcı bilginin kullanılmasında eğitilmiş</p>
<p>C6. Fikri mülkiyet Destinasyon, toplulukların ve bireylerin fikri mülkiyet haklarının korunmasına ve korunmasına katkıda bulunacak bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-C6.a. Yerel bireylerin ve toplulukların fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik yasalar, düzenlemeler ya da programlar.</p>
KISIM-D: Çevreye faydaları en üst düzeye çıkarılması ve olumsuz etkilerin en aza indirgenmesi	
<p>D1. Çevresel riskler Destinasyon, çevresel riskleri tanımlamış olup, bunları ele almak için bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D1.a. Destinasyonun son beş yıl içinde sürdürülebilirlik değerlendirmesi, çevresel risklerin belirlenmesi.</p> <p>İN-D1.b. Belirlenen riskleri ele almak için sistem</p>
<p>D2. Hassas ortamların korunması Destinasyon, turizmin çevresel etkilerini izlemek, habitatları, türleri ve ekosistemleri korumak ve istilacı türlerin girişini önlemek için bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D2.a. Hassas ve tehdit altındaki vahşi yaşam ve habitatların korunması ve güncellenmesi.</p> <p>İN-D2.b. Ekosistemleri, hassas ortamları ve türleri korumaya ve etkileri izlemeye yönelik yönetim sistemi.</p> <p>İN-D2.c. Sistem istilacı türlerin girişini önler.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>D3. Vahşi yaşamın korunması Destinasyon, yaban hayatın (hayvan ve bitkiler) hasadı veya yakalanması, gösterimi, ve satılmasına yönelik yerel, ulusal ve uluslararası yasalar ve standartlara uygunluğunu sağlamak için bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D3.a. Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES).</p> <p>İN-D3.b. Bitkilerin ve hayvanların yakalanması veya hasat edilmesi, gösterilmesi ve satılmasını kontrol etmek için yönetmelikler ve standartlar.</p>
<p>D4. Sera gazı salınımı (emisyonu) Destinasyon, işletmeleri faaliyetlerinin tüm yönlerinden kaynaklanan (hizmet sağlayıcılardan kaynaklanan emisyonlar dahil) sera gazı emisyonlarını, ölçmek, izlemek, en aza indirmek, kamuya raporlamak ve iyileştirmek için teşvik edecek bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D4.a. Sera gazı emisyonlarını ölçmek, izlemek, en aza indirmek ve kamuya açıklamak için işletmelere yardımcı olan program.</p> <p>İN-D4.b. İşletmelerin sera gazı emisyonlarını azaltmalarına yardımcı olacak sistem.</p>
<p>D5. Enerji tasarrufu Destinasyon, enerji tüketimini ölçmek, izlemek, en aza indirmek, kamuya açık bir şekilde raporlamak ve fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltmak için işletmeleri teşvik edecek bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D5.a. Enerji tüketimini ölçmek, izlemek, azaltmak ve kamuya açık bir şekilde raporlamak ve enerji tasarrufunu teşvik etmek için program.</p> <p>İN-D5.b. Fosil yakıtlara olan güveni azaltmak, enerji verimliliğini artırmak ve yenilenebilir enerji teknolojilerinin benimsenmesini ve kullanılmasını desteklemeye yönelik politikalar ve teşvikler.</p>
<p>D6. Su yönetimi Destinasyon, su tüketimini ölçmek, izlemek, azaltmak ve kamuya açık bir şekilde raporlamak için işletmeleri teşvik edecek bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D6.a. Su kullanımını ölçmek, izlemek, azaltmak ve kamuya açık bir şekilde raporlamak için işletmelere yardımcı olan program</p>
<p>D7. Su güvenliği Destinasyon, işletmeler tarafından kullanılan suyun destinasyon topluluğunun ihtiyaçlarıyla uyumlu olmasını sağlamak için su kaynaklarını izleyecek bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D7.a. İşletmelerin su kullanımının ve destinasyondaki topluluğun su ihtiyaçlarıyla dengeli ve uyumlu olmasını sağlamaya yönelik yönetim sistemi.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>D8. Su kalitesi Destinasyon, kalite standartlarını kullanarak içme ve eğlence amacıyla kullanılan su kalitesini izlemek için bir sisteme sahiptir. Su kalitesini izleme sonuçları halkın erişimine açıktır ve destinasyon su kalitesiyle ilgili sorunlara vaktinde cevap verecek bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D.8.a. İçme ve eğlence amacıyla kullanılan su kalitesini izleme ve kamuya raporlama için yönetim sistemi.</p> <p>İN-D.8.b. İzleme sonuçları halka açık.</p> <p>İN-D8.c. Su kalitesiyle ilgili sorunlara vaktinde cevap verecek bir sistem.</p>
<p>D9. Atık su Destinasyon, septik tanklardan ve atık su arıtma sistemlerinden tahliyenin toplanması, bakımı ve test edilmesi için açık ve zorunlu temel ilkelere sahiptir buna ek olarak atıkların, yerel halka ve çevreye en az olumsuz etkiyle arıtılmasını ve tekrar kullanılmasını ya da güvenli bir şekilde serbest bırakılmasını sağlar.</p>	<p>İN-D9.a. Septik tanklardan ve atık su arıtma sistemlerinden tahliyenin toplanması, bakımı ve test edilmesi ile ilgili düzenlemeler ve bunların uygulanmasının kanıtı.</p> <p>İN-D9.b. Atık su arıtımının büyüklüğünü ve türünün lokasyon için yeterliliğini sağlayamaya yönelik düzenlemeler ve bunlara ilişkin uygulamaların kanıtı.</p> <p>İN-D9.c. Atık suyun etkili bir şekilde arıtılması ve yeniden kullanılması için işletmelere yardımcı olan program.</p> <p>İN-D9.d. Atıkların, yerel halka ve çevreye en az olumsuz etkiyle uygun bir şekilde arıtılmasını ve tekrar kullanılmasını ya da güvenli bir şekilde serbest bırakılmasını sağlayan program.</p>

KRİTERLER	GÖSTERGELER
<p>D10. Katı atık azaltımı Destinasyonun, işletmeleri katık atık azaltımı, geri dönüşüm ve yeniden kullanıma teşvik eden bir sistemi vardır. Tekrar kullanılmayan veya geri dönüştürülmeyen katı atıkların tortusu güvenli ve sürdürülebilir bir şekilde bertaraf edilir.</p>	<p>İN-D10.a. Üretilen atık miktarına ilişkin genel kayıtları tutan atık toplama sistemi.</p> <p>İN-D10.b. Uygulanan katı atık yönetim planı tekrar kullanılmayan veya geri dönüştürülemeyen atıkların güvenli ve sürdürülebilir bir şekilde bertaraf edilmesini sağlar ve en aza indirmeye yönelik nicel hedefler koyar.</p> <p>İN-D10.c. İşletmeler için atıkları azaltma, yeniden kullanma ve geri dönüşüm konularında yardımcı program.</p> <p>İN-D10.d. İşletmeler ve ziyaretçiler tarafından şişelenmiş suyun kullanımını azaltmak için program.</p>
<p>D11. Işık ve gürültü kirliliği Destinasyon, ses ve gürültü kirliliğini en aza indirmek için düzenlemeler ve kılavuz ilkelere sahiptir. Ayrıca, destinasyon işletmeleri bu düzenlemeler ve kılavuz ilkeleri izlemeleri konusunda teşvik eder.</p>	<p>İN-D11.a. Ses ve gürültü kirliliğini en aza indirmek için düzenlemeler ve kılavuz ilkeler.</p> <p>İN-D11.b. Ses ve gürültü kirliliğini en aza indirmek için işletmeleri, bu düzenlemeler ve kılavuz ilkeleri izlemeleri konusunda teşvik eden program.</p>
<p>D12. Düşük-etkili ulaşım Destinasyon, toplu taşıma ve aktif ulaşım (yürüyüş ve bisiklet vb.) gibi düşük-etkili ulaşım imkânlarının kullanımını arttırmak için bir sisteme sahiptir.</p>	<p>İN-D12.a. Düşük-etkili ulaşım imkânlarının kullanımını arttırmaya yönelik program.</p> <p>İN-D12.b. Ziyaretçilerin ilgisini çeken yerleri yürüyüş, bisiklet sürme gibi aktif ulaşım için daha erişilebilir kılmak için program.</p>